

RAQAMLI IQTISODIYOT VA AXBOROT TEKNOLOGIYALARI

2024

No4

oktabr-dekabr

<http://dgeconomy.tsue.uz/>

ILMIY ELEKTRON JURNAL

INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA INNOVATSIYALAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Tursunov Rasul Tairovich

“Millat Umidi Universiteti” o‘qituvchisi

Aminjonov Afzalbek Murodjon o‘g‘li

“Millat Umidi Universiteti” talabasi

erkinovku@gmail.com

Qobiljonov Muhammadtemur Qaxramonjon o‘g‘li

“Millat Umidi Universiteti” talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada inson resurslarini boshqarish sohasida innovatsion va zamonaviy yondashuvlar tahlil qilinadi. Boshqaruva jarayonida texnologiyalar va yangi usullardan foydalanish samaradorlikni oshirish, xodimlar salohiyatini to‘liq amalda qo’llash va tashkilotlarning strategik maqsadlariga erishishda muhim ahamiyat kasb etadi. Maqola doirasida dunyo miqyosida inson resurslarini boshqarishning zamonaviy tendensiyalari o‘rganilib, statistik ma’lumotlar orqali ularning afzallikkleri yoritib beriladi. Shuningdek, mazkur yo‘nalishda amalga oshirilgan tadqiqotlar va ularning natijalari tahlil qilinadi.

Аннотация

В данной статье рассматривается сфера управления человеческими ресурсами. Анализируются инновационные и современные подходы. Использование технологий и новых методов в процессе управления имеет важное значение для повышения эффективности, полного раскрытия потенциала сотрудников и достижения стратегических целей организаций. В статье рассматриваются современные тенденции в управлении человеческими ресурсами в мире и подчеркиваются их преимущества с помощью статистических данных. Также будут проанализированы исследования, проведенные в этой области, и их результаты.

Abstract

This article analyzes innovative and modern approaches in the field of human resource management. The use of technologies and new methods in the management process is of great importance in increasing efficiency, fully utilizing the potential of employees, and achieving the strategic goals of organizations. The article studies modern trends

in human resource management worldwide and highlights their advantages through statistical data. It also analyzes research conducted in this area and their results.

Kalit so‘zlar

Inson resurslari, innovatsiyalar, zamonaviy yondashuvlar, boshqaruv, statistik tahlil, texnologiyalar.

Ключевые слова

Человеческие ресурсы, инновации, современные подходы, управление, статистический анализ, технологии.

Keywords

Human resources, innovation, modern approaches, management, statistical analysis, technologies.

Kirish

Hozirgi kunda inson resurslarini boshqarish korxonalar va tashkilotlarning asosiy strategik yo‘nalishlaridan biriga aylangan. Zamonaviy iqtisodiyotda inson kapitali tashkilot muvaffaqiyatining kalit omili sifatida qaraladi. Shuning uchun inson resurslarini boshqarishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish tobora dolzarb bo‘lib bormoqda. McKinsey & Company tomonidan 2023-yilda o‘tkazilgan tadqiqotga ko‘ra, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish xodimlar samaradorligini o‘rtacha 25-30% ga oshirish imkonini beradi.

Mazkur maqolada zamonaviy boshqaruv yondashuvlari va ularning iqtisodiy samaradorlikka ta‘siri tahlil qilinadi. Maqola davomida ilg‘or xalqaro tajribalar va statistik ma‘lumotlar asosida xulosalar keltiriladi.

Inson resurslarini boshqarish zamonaviy tashkilotlarning muvaffaqiyatida asosiy omillardan biri hisoblanadi. Raqobatbardosh bozor sharoitida korxonalar o‘z faoliyatini samarali yuritish va barqaror rivojlanishni ta’minlash uchun innovatsion yondashuvlarga tayanishi zarur. Inson kapitali – bu faqatgina tashkilotning xodimlari emas, balki ularning bilim, ko‘nikma va motivatsiyasi hamdir. Shu sababli, zamonaviy boshqaruv usullari orqali inson resurslarini rivojlantirish va samaradorligini oshirish bugungi kundagi dolzarb masalalardan biri bo‘lib qolmoqda.

Innovatsiyalar inson resurslarini boshqarishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Masalan, raqamli texnologiyalar yordamida kadrlar tanlovi va o‘qitish jarayonlari avtomatlashtirilmoqda, xodimlarning faoliyatini baholash va rag‘batlantirish tizimlari modernizatsiya qilinmoqda. Shu bilan birga, psixologik yondashuvlar va motivatsiya nazariyalari ham xodimlarning ish unumdorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Adabiyotlar tahlil

Inson resurslarini boshqarishda zamonaviy yondashuvlar bo‘yicha bir qator tadqiqotlar amalga oshirilgan. Masalan, Armstrong (2022) o‘zining "Human Resource Management Practice" kitobida xodimlarni rivojlantirish strategiyalarining muhimligini ta‘kidlaydi. Shuningdek, Gartner kompaniyasining 2022-yilda o‘tkazgan tadqiqotiga ko‘ra, sun‘iy intellekt va avtomatlashtirish vositalaridan

foydalangan holda boshqaruv tizimlari xodimlarning vaqtini boshqarish ko'rsatkichlarini 35% ga yaxshilaydi.

Harvard Business Review nashrida chop etilgan maqolalarda inson resurslarini boshqarishda ijodiy yondashuvlar va xodimlarning rag'batlantirish dasturlarining samarasi haqida batafsil ma'lumotlar berilgan. Ma'lumotlarga ko'ra, xodimlarning ish motivatsiyasini oshirish maqsadida joriy qilingan innovatsion yondashuvlar kompaniyalarning yillik daromadini 15-20% ga oshirishga yordam beradi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda statistik tahlil, so'rovnomalari va korporativ boshqaruv modellarining solishtirma tahlil usullaridan foydalanildi. Jahon Banki, Gartner va Deloitte kompaniyalari tomonidan e'lon qilingan ma'lumotlardan foydalanildi. Tadqiqot uchun 2020-2023-yillar oraliq'ida 50 ta xalqaro kompaniyada inson resurslarini boshqarish jarayonlari bo'yicha ma'lumotlar yig'ildi.

Tahlil va natijalar muhokamasi

Inson resurslarini boshqarishda innovatsiyalar va zamonaviy yondashuvlar – bu tashkilotlarning kadrlar salohiyatini rivojlantirish va ulardan samarali foydalanish uchun ilg'or usul va texnologiyalardan foydalanishga qaratilgan boshqaruv tizimidir.

Inson resurslarini boshqarishning asosiy vazifalari xodimlarni tanlash va joylashtirish, kadrlarni rivojlantirish, mehnat samaradorligini oshirish hamda ish haqi va rag'batlantirishdan iborat.

Sun'iy intellekt asosida ishlaydigan boshqaruv tizimlari xodimlar vaqtini boshqarishini 40% ga yaxshilagan. Deloitte ma'lumotlariga ko'ra, avtomatlashtirilgan HR tizimlari inson resurslarini boshqarish xarajatlarini yillik 20% ga kamaytirgan. McKinsey tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, AI asosida ishlaydigan tahlil platformalari tashkilotlarga qaror qabul qilish jarayonida aniqlikni 25% ga oshirgan va umumiy samaradorlikni 30% ga ko'targan.

IBM kompaniyasi tomonidan amalga oshirilgan o'rghanishlarda qayd etilishicha, xodimlar uchun innovatsion ta'lim platformalarini joriy etish xodimlarning malakasini 30% ga oshirgan. Harvard Business Review'ning tahliliga ko'ra, xodimlarni rivojlantirish uchun mo'ljallangan virtual treninglar dasturlarida ishtiroy etganlarning 78%i o'z samaradorliklarining sezilarli darajada oshganini bildirgan.

So'rovnomalari natijasida aniqlanishicha, xodimlarning 65%i zamonaviy boshqaruv yondashuvlari ularning samaradorligini oshirishga yordam bergenligini ta'kidlashgan.

Jahon Banki ma'lumotlariga ko'ra, raqamlashtirilgan boshqaruv tizimlarini joriy qilgan kompaniyalar yillik daromadini o'rtacha 18% ga oshirgan.

Tadqiqotda qatnashgan 50 ta kompaniyadan 42 tasi innovatsion yondashuvlar natijasida ishchi aylanish darajasining 22% ga kamayganligini ko'rsatgan.

Shu asosda, raqamlashtirilgan boshqaruv tizimlarini va innovatsion yondashuvlarni joriy etish kompaniyalarga nafaqat iqtisodiy daromadni oshirishga, balki xodimlar samaradorligini yaxshilash va ishchi aylanishini kamaytirishga ham yordam beradi. Bunday strategiyalar kompaniyalar uchun uzoq muddatli muvaffaqiyatga erishish uchun zaruriy omil bo'lishi mumkin.

1-rasm. Inson resurslarini boshqarish strategiyasi.

Amazon kompaniyasining 2023-yilgi ma'lumotlariga ko'ra, avtomatlashtirilgan ish jarayonlari tufayli kompaniya yillik operatsion xarajatlarini 15 milliard AQSh dollariga qisqartirishga muvaffaq bo'lgan.

Google'ning HR bo'limi tomonidan amalga oshirilgan o'rghanishlar shuni ko'rsatadiki, xodimlarning shaxsiy ehtiyojlariga moslashtirilgan yondashuvlar ishchi qoniqishini 25% ga oshiradi.

Ushbu ma'lumotlar zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarning inson resurslarini boshqarish jarayonlariga ijobiy ta'sirini ko'rsatadi.

HR innovatsiyasi - bu inson resurslari bo'limida yangi tushunchalar, usullar, strategiyalar va texnologiyalarni qo'llashdir.

Innovatsiyalar HR funktsiyasida muhim rol o'ynashining oltita usuli mavjud:

- ishga qabul qilish va iqtidorlarni egallash yaxshilandi
- xilma-xillik va inklyuziyaning ortishi
- yaxshilangan HR texnologiyasi
- yaxshiroq ishlash boshqaruvi
- xodimlarning faolligi yaxshilandi
- xodimlarni o'rghanish va rivojlantirishni kuchaytirish.

Innovatsiyalarni rag'batlantirish inson resurslarining unga nisbatan madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan sa'y-harakatlari bilan qo'llab-quvvatlanishi mumkin. Xodimlarga yangi g'oyalarni o'rghanish va turli nuqtai nazarlarni xolisona muhokama qilish uchun so'z berilsa, ular o'zlarini kuch va qo'llab-quvvatlashni his qilishlari mumkin, bu esa ish joyidagi xilma-xillik va inklyuzivlikni rag'batlantiradi.

Innovatsiyalar uchun sog'lom madaniyatga erishilgandan so'ng, inson resurslari innovatsiyalarni yanada rivojlantirish uchun boshqa bo'limlar bilan hamkorlikni osonlashtirishi mumkin. Bunga tadqiqot va ishlanmalar, IT va boshqa bo'limlar bilan o'zaro loyihibor yaratish kiradi, lekin ular bilan cheklanmaydi.

Turli bo'limlar bilan hamkorlik qilish tashkilot ichidagi og'riqli nuqtalarni aniqlashga, kontseptsiya va innovatsiyalarni ishlab chiqishga va ularni samarali amalga oshirish uchun strategiyalarni ishlab chiqishga yordam beradi.

Inson resurslari innovatsiyasi dinamik ish joyini yaratish uchun kuchli metodologiya bo'lishi mumkin. Strategiyalar va texnologiyalardan foydalangan holda, Inson resurslari mutaxassislari o'z jarayonlarini optimallashtirishlari va yanada faol ish joyini yaratishlari mumkin. Ushbu vositalardan ba'zilari avtomatlashtirish, ma'lumotlar tahlili va turli ishtirok platformalarini o'z ichiga oladi. Biroq, innovatsiyalar, shuningdek, etarli resurslarga bo'lgan ehtiyoj va xodimlarni sotib olishning yetishmasligi kabi qiyinchiliklar bilan birga keladi.

Xulosa va takliflar

Inson resurslarini boshqarishda innovatsion va zamonaviy yondashuvlar samaradorlikni oshirish va raqobatbardoshlikni kuchaytirishda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt va avtomatlashtirish vositalarini keng joriy etish boshqaruv jarayonlarini soddallashtiradi va samaradorlikni oshiradi.

Kompaniyalar inson resurslarini boshqarishda sun'iy intellekt va avtomatlashtirish vositalaridan faol foydalanishi kerak.

Xodimlar malakasini oshirish uchun zamonaviy o'quv platformalari va texnologiyalar joriy etilishi lozim.

HR tizimlarini raqamlashtirish orqali ma'lumotlar tahlili va qaror qabul qilish jarayonlarini takomillashtirish zarur.

Xodimlarni rivojlantirish dasturlarini tashkil qilishda ularning individual ehtiyojlariga e'tibor qaratish kerak.

Xodimlarni baholash va tahlil qilish uchun sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili vositalaridan foydalanish hozirgi global jarayonda muhim hisoblanadi.

Inson resurslarini boshqarishda innovatsiyalar va zamonaviy yondashuvlar tashkilotlarning samaradorligini oshirish, xodimlarning malakasini rivojlantirish va bozor talablariga moslashishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu jarayon korxonaning barqaror o'sishi va raqobatbardoshligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- Горелов Н. А. Управление человеческими ресурсами: стратегии и инновации. – Юрайт, 2020.
- Буторина В. В., Лушникова Т. Ю. Современные тенденции в управлении человеческими ресурсами. – Общество, экономика, управление, 2019.
- Armstrong, M. (2022). "Human Resource Management Practice".
- Gartner. (2022). "HR Trends and Insights".
- Harvard Business Review. (2021). "Innovative Approaches in HR Management".
- McKinsey & Company. (2023). "The Future of Work".
- Deloitte. (2023). "Automation and Efficiency in HR".

8. Jahon Banki ma‘lumotlari (2023).
9. Axmedova Yulduz Sunatullayevna. Inson resurslarini boshqarishning innovatsion yo‘llari. – Journal of Education, Ethics and Value, 2021.
10. G‘aniyev Shaxzod Shuhrat o‘g‘li. Rivojlangan mamlakatlarda inson resurslarini boshqarishda innovatsiyalar va raqamli texnologiyalardan foydalanish tajribalarini yurtimizda qo‘llashning ahamiyati. – Educational Research in Universal Sciences, 2022.
11. Xasanova Nafisa. Innovatsion rivojlanish sharoitida inson resurslarini strategik boshqarish. – Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot, 2020.